

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 22.06.2026 nr 1.2-2/58-1;
SOM/26-0759/-1K

Meie 27.07.2026nr 1.1-11/2714-2

Rahvatervishoiu seaduse muutmise seadus

Lugupeetud sotsiaalminister

Rahandusministeerium kooskõlastab rahvatervishoiu seaduse (*RTHS*) muutmise seaduse
elnõu järgmiste märkustega.

- 1) Seletuskirja kohaselt esitatakse elnõuga kaasnevate lisakulude katteks lisataotlus 2027–2030 riigi eelarvestrateegia protsessis ja kui lisataotlust ei rahuldata, siis süsteemseid lahendusi välja ei töötata ning selliseid teenuseid süsteemselt ei pakuta, jätkatakse senise projektivoorupõhise rahastusega. Seega on risk, et kogu süsteem jääb rakendamata ja efekti ei saavutata. Ei ole plaani juhuks, kui süsteem osaliselt ei realiseeru rahastuse puudumise tõttu, mille arvelt seda oleks võimalik ikkagi ellu viia.

Palume elnõu pärast rahastusallikate täpsustumist uuesti esitada Rahandusministeeriumile kooskõlastamiseks, kuna ilma katteallikata elnõu me kooskõlastada ei saa.

- 2) Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatava RTHS § 13¹¹ lõike 1 kohaselt on varajase abi sekkumise teenus juhendipõhine isikule suunatud ennetustegevus näidustatud ennetuse tasandil, mille eesmärk on leevendada psüühika- või käitumishäire või muu haiguse sümptomeid või ennetada lisanduvate sümptomite väljakujunemist ehk teenuse eesmärk on sama mis tervishoiuteenusel tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (*TTKS*) § 2 järgi. TTKS § 2 lõike 1 kohaselt on tervishoiuteenus tervishoiutöötaja tegevus haiguse, vigastuse või mürgistuse ennetamiseks, diagnoosimiseks ja ravimiseks eesmärgiga leevendada inimese vaevusi, hoida ära tema tervise seisundi halvenemist või haiguse ägenemist ning taastada tervist.

Kuigi seaduse teksti kohaselt on tervishoiuteenus vaid tervishoiutöötaja tegevus, lähtutakse praktikas, et tervishoiuteenus on tervishoiuteenuse osutaja vastav tegevus. Tervishoiuteenuse osutajaks on tervishoiutöötaja või tervishoiuteenuseid osutatav juriidiline isik, kellel on vastav tegevusluba. Eelnõule lisatud sotsiaalministri määruse kavandi kohaselt võib varajase abi sekkumise teenust osutada nii vastava

kõrgharidusega isik (nt vaimse tervise õde) kui vastavad täienduskoolitused läbinud isik ja vastava mikrokraadi saanud isik. Ehk nii isikud, kes on TTKS-i mõistes tervishoiutöötajad, kui ka need, kes seda pole. Seega ei ole näiteks arusaadav, kas vaimse tervise õe poolt eelnõus toodud teenus on tervishoiuteenus TTKS-i mõistes. Eelnõu tekstist võib pigem aru saada, et varajase abi sekkumise teenus on tervishoiuteenus TTKS-i mõistes. Eelnõu seletuskirjas aga märgitakse, et tegemist ei ole tervishoiuteenusega TTKS-i mõistes.

Kuna käibemaksuseaduse § 16 lg 1 punkti 2 kohaselt ei maksustata käibemaksuga tervishoiuteenuseid TTKS-i tähenduses ja eelnõu järgi ei ole üheselt arusaadav, kas varajase abi sekkumise teenus on tervishoiuteenus TTKS tähenduses või mitte (ei piisa seletuskirjas antud selgitusest), siis palume eelnõud selles osas täpsustada.

- 3) Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatava RTHS § 13¹² lõike 1 kohaselt võib varajase sekkumise teenust osutada vaid juriidiline isik. Kaaluda võiks, kas seda teenust võib osutada ka füüsilisest isikust ettevõtja. Pakutud sõnastuse kohaselt näiteks vaimse tervise õde, kui ta on füüsilisest isikust ettevõtja, seda teenust ta osutada ei saa.
- 4) Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatava RTHS § 13¹² lõike 2 kohaselt võib varajase abi teenust (va struktureeritud eneseabi sekkumine) osutada tegevusloaga tervishoiuteenust osutav juriidiline isik. Seletuskirjas on selgitatud, et teenuseosutamist ei piirata konkreetse tegevusloaga, et võimaldada teenuste osutamist nii näiteks iseseisva psühholoogilise ravi, iseseisva õenduse, peremeditiini kui ka eriarstiabi tegevusloaga teenuseosutajate juures. Palume täpsustada (vajadusel vastavalt ka eelnõu teksti), kas mõte on, et tegemist ei ole eraldi loakohustusega teenusega ja piisab TTKS § 40 lõike 1 alusel antud tegevusloast. Vastasel juhul tuleb selgelt sätestada uue teenuse jaoks antava tegevusloa andmise tingimused ja kord seaduses.
- 5) Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatava RTHS § 13¹⁴ lõike 3 kohaselt sõlmib Tervisekassa varajase abi sekkumise teenuse osutamiseks vastavalt valdkonna eest vastutava ministri määruses sätestatud tingimustele rahastamise lepingud. Eelnõust, seletuskirjast ega eelnõule lisatud sotsiaalministri määruse kavandist ei selgu, kas tegemist on halduslepinguga, millise menetluse tulemusel teenuseosutaja(d) leitakse ning leping teenuseosutajaga sõlmitakse või mis tingimustel see leping sõlmitakse.

Tulenevalt ülaltoodust palume selgitada, kuidas teenuseosutaja(d) leitakse ning mis menetluse tulemusel nendega leping sõlmitakse? Palume vastavas osas täiendada seletuskirja ja vajadusel eelnõud.

Täiendavalt märgime, et riigihange on asja ostmine, teenuse tellimine, ideekavandi saamine, ehitustöö tellimine või kontsessioonilepingu sõlmimine hankija poolt. Hankija definitsioon on avatud riigihangete seaduse (RHS) §-s 5. Eelnõust tuleneb, et Tervisekassa vahendusel hakkab toimuma varajase abi sekkumiste rahastamine. Tervisekassa tegevused hõlmavad sekkumiste rahastamise lepingute sõlmimist ja haldamist jne. Tervisekassa on hankija RHS tähenduses, kes peab korraldama ostude tegemiseks riigihankeid tuginedes RHS-ile. Juhul, kui te leiate, et eelnõus kirjeldatud varajase abi sekkumise teenuse osutaja leidmiseks ja teenuse hankimise puhul ei ole tegemist riigihankega, siis palume põhjus seletuskirja vastavas osas lahti kirjutada.

Ka riigiabi riski vähendaks, kui see menetlus oleks avatud, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja tingimusteta. Hetkel tundub, et tegemist on sisuliselt otsustuskorras lepingute sõlmimisega, seega ei ole tagatud turuosaliste võrdne

kohtlemine, mis tekitab märkimisväärse riigiabi riski. Seletuskirjas puudub riigiabi analüüs täielikult.

- 6) Kuigi seletuskirja kohaselt kaetakse kolme uue ametikoha loomise kulu Tervisekassa rahastusest, ei lähe see kokku riigi üldise suunaga vähendada avalikku sektorit ja seepärast tuleks uute ametikohtade loomise asemel esmajärgus kaaluda olemasolevate ametikohtade ümberkujundamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Sirje Pulk 5885 1469
sirje.pulk@fin.ee

Kaupo Raag 5885 1386
kaupo.raag@fin.ee

Anna Poots 5885 1313
anna.poots@fin.ee

Karin Madisson 5887 0368
karin.madisson@fin.ee

Elo Piksarv 5982 5069
elo.piksarv@fin.ee

Agnes Peterson 5885 1301
Agnes.Peterson@fin.ee